

RÅDETS HENSTILLING

af 11. juli 2017

**om Sveriges nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergen-
sprogram for 2017**

(2017/C 261/26)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Sverige blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Sverige 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Sveriges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Sveriges nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Sverige oplever makroøkonomiske ubalancer. Navnlige den vedvarende stigning i de allerede overvurderede boligpriser kombineret med den fortsatte stigning i husholdningernes gæld indebærer risiko for en ukontrolleret korrektion. Selv om bankerne tilsyneladende har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, kan en ukontrolleret korrektion også påvirke den finansielle sektor negativt, da bankernes eksponering for realkreditlån til husholdningerne vokser. I så fald kan også nabolandene blive ramt, da svenske bankkoncerner har systemisk betydning i den nordisk-baltiske region. De svenske myndigheder er meget bevidste om de stigende risici og har derfor i de senere år truffet foranstaltninger for at begrænse væksten i realkreditlån og sætte skub i boligbyggeriet. De hidtidige politiske foranstaltninger har imidlertid ikke været tilstrækkelige til at modvirke overophedningen på boligmarkedet. Generelt mangler der politiske tiltag i forhold til den boligrelaterede beskatning, den makroprudentielle ramme og tacklingen af flaskehalse for udbuddet af nye boliger, og der forekommer også hindringer for en effektiv udnyttelse af den eksisterende boligmasse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

- (3) Den 28. april 2017 fremlagde Sverige sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Sverige er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten. I sit konvergensprogram for 2017 har regeringen planer om at nå et samlet overskud på 0,3 % af BNP i 2017 og fortsat opfylde den mellemfristede målsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde til 39,5 % i 2017 for derefter at falde yderligere til 31,4 % i 2020. En robust økonomisk vækst og sunde offentlige finanser forventes at være de vigtigste drivkræfter bag den faldende gældskvotestørrelse. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo at udvise et overskud på henholdsvis 0,4 % af BNP i 2017 og 0,8 % af BNP i 2018, hvilket ligger over den mellemfristede budgetmålsætning. På grundlag af sin vurdering af konvergensprogrammet for 2017 og under hensyntagen til Kommissionens forårsprognose 2017 er Rådet af den opfattelse, at Sverige anslås at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten i 2017 og 2018.
- (6) Husholdningernes gæld er vedblevet med at stige fra et allerede højt niveau. Den voksede med 7,1 % i 2016 og nærmer sig 86 % af BNP og ca. 180 % af den disponible indkomst, hovedsagelig som følge af højere realkreditlån knyttet til fortsat stigende boligpriser. Gældsfordelingen er blevet stadig mere ujævn, idet en stor andel af de husholdninger, der har optaget boliglån for nylig (16,4 % i 2016), har optaget lån på op til 600 % af deres disponible indkomst. Regeringen har truffet nogle relevante makroprudentielle foranstaltninger — herunder et nyt amortiseringskrav på realkreditlån i 2016 — men det er stadig uklart, om disse vil få tilstrækkelig effekt på mellemlang sigt. I februar 2017 lancerede regeringen en lovgivningsproces, som skal styrke den makroprudentielle myndigheds juridiske mandat, så den i fremtiden hurtigt kan træffe makroprudentielle foranstaltninger og benytte en bredere vifte af værktøjer. De lovgivningsmæssige ændringer forventes at træde i kraft inden februar 2018. En justering af skatteincitamenterne, f.eks. ved gradvist at nedsætte rentefradragene i forbindelse med realkreditlån eller øge de løbende ejendomsskatter, kan bidrage til at bremse væksten i husholdningernes gæld, men regeringen har ikke taget skridt i denne retning.
- (7) Sverige har oplevet en hurtig og vedvarende stigning i boligpriserne siden midten af 1990'erne. Boligpriserne er fortsat med at vokse hurtigt og konsekvent, navnlig i storbyområderne. Hoveddrivkræfterne bag denne udvikling omfatter en fordelagtig skattemæssig behandling af ejerboliger og realkreditgæld, akkommoderende lånevilkår sammen med relativt lave amortiseringssatser i forbindelse med realkreditlån og en løbende boligmangel. Denne mangel hænger sammen med en strukturel ineffektivitet på boligmarkedet. Der bygges stadig flere boliger, men niveauet ligger fortsat et godt stykke under behovet. Regeringens 22-punktsplan for boligmarkedet adresserer nogle underliggende faktorer bag bolig manglen, herunder foranstaltninger til at øge de disponible arealer til byggeri, reducere byggeomkostningerne og afkorte planlægningsprocessen. Der er dog ikke tilstrækkelig opmærksomhed på visse andre strukturelle problemer, herunder en svag konkurrence i byggesektoren. Boligmanglen forværres af hindringer for en effektiv udnyttelse af den eksisterende boligmasse. Sveriges stramt regulerede udlejningsmarked resulterer i en fastlåsnings og »insider/outsider-effekter«, men der er ikke taget nævneværdige skridt til at indføre større fleksibilitet i fastsættelsen af huslejer. På markedet for ejerboede boliger reduceres boligernes mobilitet af relativt høje kapitalvindingskatter. Der er blevet indført en midlertidig reform af reglerne for henstand med betaling

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

af kapitalvindingskat i forbindelse med ejendomshandel, men den får sandsynligvis en begrænset effekt. Manglen på ledige og økonomisk overkommelige boliger kan også begrænse mobiliteten på arbejdsmarkedet og udgøre en hindring for en effektiv integration af migranter på arbejdsmarkedet, og den kan medvirke til ulighed mellem generationerne.

- (8) Sverige havde i 2016 en af de højeste beskæftigelsesgrader i Unionen (81,2 %), og langtidsledigheden i landet var blandt de laveste. Der er dog fortsat udfordringer såsom integration på arbejdsmarkedet af lavtuddannede personer og migranter fra lande uden for EU og mindskelse af den betydelige forskel i beskæftigelsesfrekvensen for kvinder født uden for EU. Sverige har gjort en betydelig indsats i forbindelse med modtagelse af asylansøgere og integration af flygtninge og andre indvandrere. Der skulle være mulighed for yderligere forbedringer, for i 2016 var kun en tredjedel af deltagerne i introduktionsprogrammet i arbejde eller under uddannelse 90 dage efter at have afsluttet programmet, og der mangler fortsat en samlet tilgang og styring med hensyn til den hertil svarende anerkendelse af kvalifikationer.
- (9) De grundlæggende færdigheder blandt de 15-årige er blevet bedre efter flere år med faldende resultater, jf. OECD's PISA-undersøgelse (program for international elevevaluering) fra 2015. Imidlertid ligger andelen af elever med dårlige resultater stadig omkring EU-gennemsnittet, og den forskel, der hænger sammen med elevernes socioøkonomiske baggrund, er blevet større. De foranstaltninger, som regeringen har lanceret for at forbedre resultaterne og ligheden i skolerne, kræver nøje overvågning, og det samme gælder de initiativer, der sigter på at integrere nyankomne migrantelever i skolesystemet.
- (10) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Sveriges økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Sverige i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Sverige, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (11) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Sveriges konvergensprogram for 2017 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Sverige ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.
- (12) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og konvergensprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Sverige i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sætte ind over for stigningen i husholdningernes gæld, navnlig ved gradvist at nedsætte rentefradragene i forbindelse med realkreditlån eller øge de løbende ejendomsskatter og samtidig begrænse udstedelsen af uforholdsmæssigt store lån i forhold til indkomst. Fremme boliginvesteringer og forbedre effektiviteten på boligmarkedet, bl.a. ved at indføre større fleksibilitet i fastsættelsen af huslejer og revidere udformningen af kapitalvindingskatten.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.